ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 23ης Μαρτίου 1995 *

Στην υπόθεση C-458/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση της Pretura circondariale di Roma προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά

Mostafa Saddik,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, 9, 30, 37, 85, 86, 87, 88 και 90 της Συνθήκης ΕΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, F. A. Schockweiler, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann και P. Jann, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet (εισηγητή), G. Hirsch και H. Ragnenalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. B. Elmer
γραμματέας: R. Grass

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Με διάταξη της 24ης Νοεμβρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Δεκεμβρίου 1993, ο Pretore di Roma υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, 9, 30, 37, 85, 86, 87, 88 και 90 της Συνθήκης ΕΚ.

2 Ενώπιον του Pretore εκκρεμεί ποινική διαδικασία κινηθείσα κατά του Mostafa Saddik, Μαροκινού υπηκόου, κατηγορουμένου για λαθρεμπορία 93 πακέτων αλλοδαπών τσιγάρων διαφόρων σημάτων, των οποίων, ωστόσο, δεν καθορίζεται η προέλευση.

3 Το εθνικό δικαστήριο διερωτάται, πρώτον, αν συμβιβάζονται προς το κοινοτικό δίκαιο οι επαπειλούμενες κατά του M. Saddik ποινικές κυρώσεις λόγω μη καταβολής εισαγωγικών δασμών. Από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι τίθεται επίσης το ερώτημα αν στον M. Saddik μπορεί να επιβληθεί ποινική κύρωση λόγω μη καταβολής του ΦΠΑ, στο μέτρο που, κατά το εθνικό δικαστήριο, αυτό ενδεχομένως αποτελεί διπλή φορολόγηση αντίθετη προς τη Συνθήκη. Ωστόσο, το ερώτημα του δικαστηρίου αφορά αποκλειστικά την κατηγορία περί μη καταβολής των εισαγωγικών δασμών.

4 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο ένα καθεστώς όπως αυτό του ιταλικού μονοπωλίου των βιομηχανοποιημένων καπνών, το οποίο απαγορεύει τη μεταπώληση στο λιανικό εμπόριο εκτός του δικτύου των εγκεκριμένων εμπόρων λιανικής πωλήσεως. Ωστόσο, ο Pretore επισημαίνει ότι η κατηγορία περί παράνομης μεταπωλήσεως καπνών δεν έχει απαγγελθεί κατά του M. Saddik, αλλά θα μπορούσε να απαγγελθεί στο μέλλον.

5 Υπό τις συνθήκες αυτές ο Pretore di Roma υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Πρώτο ερώτημα:

Συνάδουν προς τα άρθρα 3, 9, και 30 της Συνθήκης της Ρώμης τα άρθρα 25, 282, 292 και 341 του D. P. R. 43 της 23ης Ιανουαρίου 1974, καθόσον προβλέπουν ποινικές κυρώσεις κατά του εισάγοντος εντός της επικρατείας του κράτους αλλοδαπά εμπορεύματα, ειδικότερα δε βιομηχανοποιημένα καπνά, άνευ καταβολής των οφειλομένων εισαγωγικών δασμών;

Δεύτερο ερώτημα:

Αντιβαίνει προς τα άρθρα 37, 85, 86, 87, 88 και 90 της Συνθήκης της Ρώμης το άρθρο 64 του νόμου 907, της 17ης Ιουλίου 1942, όπως τροποποιήθηκε, καθόσον κολάζει τις παραβάσεις του καθεστώτος μονοπωλιακής πωλήσεως των εμπορευμάτων που υπόκεινται στο μονοπώλιο;

Τρίτο ερώτημα:

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, συμβιβάζεται προς τα προπαρατεθέντα άρθρα της Συνθήκης της Ρώμης ο νόμος 907 της 17ης Ιουλίου 1942, όπως τροποποιήθηκε, καθόσον περιορίζει, μέσω συστήματος παραχωρήσεων, την ελευθερία του εμπορίου και την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων;»

6 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο, στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης, να αποφαίνεται επί του συμβιβαστού εθνικού μέτρου προς το κοινοτικό δίκαιο. Ωστόσο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο Pretore di Roma ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τα άρθρα της Συνθήκης τα οποία αφορούν τα ερωτήματά του, προκειμένου να κρίνει επί του συμβιβαστού των επίδικων εθνικών κανόνων προς τις κοινοτικές διατάξεις.

7 Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλαν στην παρούσα υπόθεση η Ιρλανδική και η Ιταλική Κυβέρνηση καθώς και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν ως κύριο, αν όχι ως αποκλειστικό, αντικείμενο το αν ήσαν παραδεκτά τα υποβληθέντα από τον Pretore ερωτήματα.

8 Έτσι, η Ιρλανδική Κυβέρνηση έχει την άποψη ότι η έλλειψη αποδεδειγμένων πραγματικών περιστατικών και ιδίως διευκρινίσεων ως προς την προέλευση των επίμαχων στο πλαίσιο της κύριας δίκης εμπορευμάτων αποτελεί σοβαρό εμπόδιο όσον αφορά την ικανότητα των κρατών μελών να παράσχουν βοήθεια στο Δικαστήριο κατά την εξέταση της υποθέσεως, προκειμένου ειδικότερα να καταστεί δυνατό στο Δικαστήριο να δώσει απάντηση στο πρώτο ερώτημα.

9 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, μολονότι παραδέχεται ότι είναι ευκταίο να αποφεύγεται η υπερβολική τυπολατρεία, ισχυρίζεται παρ' όλ' αυτά ότι, αν μια αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως δεν διαλαμβάνει με επαρκή βαθμό ακριβείας το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο των υποβληθέντων από το εθνικό δικαστήριο ερωτημάτων, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να ασκήσουν υπό ευνοϊκές συνθήκες το δικαίωμα υποβολής εγγράφων παρατηρήσεων βάσει του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

10 Η Ιταλική Κυβέρνηση διερωτάται ως προς το παραδεκτό των δύο πρώτων ερωτημάτων. Συμφωνεί με τις παρατηρήσεις της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως και

της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου και επισημαίνει περαιτέρω ότι ουδόλως είναι αναγκαία στο εθνικό δικαστήριο η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί των προσαπτομένων στον κατηγορούμενο πράξεων.

11 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα φαίνεται λυσιτελές και δεν θέτει πρόβλημα παραδεκτού. Υποστηρίζει, ωστόσο, ότι η πραγματική σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς είναι λιγότερο σαφής όσον αφορά τα δύο άλλα ερωτήματα.

12 Συναφώς, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, εφόσον υφίσταται ανάγκη να διατυπωθεί ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου που να είναι χρήσιμη στο εθνικό δικαστήριο, απαιτείται το δικαστήριο αυτό να προσδιορίζει το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα ερωτήματα που υποβάλλει ή, τουλάχιστον, να εξηγεί τα υποθετικά πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζονται τα ερωτήματα αυτά (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1993, C-320/90, C-321/90 και C-322/90, Telemarsicabruzzo κ.λπ., Συλλογή 1993, σ. I-393, σκέψη 6, διατάξεις της 19ης Μαρτίου 1993, C-157/92, Banchero, Συλλογή 1993, σ. I-1085, σκέψη 4, και της 9ης Αυγούστου 1994, C-378/93, La Pyramide, Συλλογή 1994, σ. I-3999, σκέψη 14).

13 Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως ορθώς το υπενθύμισαν η Ιρλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχονται με τις αποφάσεις περί παραπομπής δεν χρησιμεύουν μόνον στο να καθιστούν δυνατό στο Δικαστήριο να δίδει χρήσιμες απαντήσεις, αλλά και στο να παρέχουν τη δυνατότητα στις κυβερνήσεις των κρατών μελών και στους λοιπούς ενδιαφερομένους διαδίκους να υποβάλλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Στο Δικαστήριο εναπόκειται να μεριμνά για τη διασφάλιση της δυνατότητας αυτής, λαμβανομένου υπόψη ότι βάσει της προπαρατεθείσας διατάξεως μόνες οι αποφάσεις περί παραπομπής κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους διαδίκους (απόφαση της 1ης Απριλίου 1982, 141/81, 142/81 και 143/81, Holdijk, Συλλογή 1982, σ. 1299, σκέψη 6).

14 Είναι αληθές ότι το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι η υποχρέωση που επιβάλλεται στο εθνικό δικαστήριο να προδιορίζει το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο

των ερωτημάτων που υποβάλλει είναι λιγότερο επιτακτική σε περίπτωση κατά την οποία τα ερωτήματα αφορούν συγκεκριμένα τεχνικά σημεία και επιτρέπουν στο Δικαστήριο να δώσει μια χρήσιμη απάντηση, έστω και αν το εθνικό δικαστήριο δεν έχει προβεί σε εξαντλητική περιγραφή της καταστάσεως από νομική και πραγματική άποψη (απόφαση της 3ης Μαρτίου 1994, C-316/93, Vaneetveld, Συλλογή 1994, σ. I-763, σκέψη 13). Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει εν προκειμένω.

15 Διαπιστώνεται ότι η διάταξη περί παραπομπής δεν περιέχει επαρκείς ενδείξεις ώστε να ανταποκρίνεται στις προμνησθείσες απαιτούμενες προϋποθέσεις.

16 Πρώτον, η προέλευση των κατασχεθέντων καπνών δεν προκύπτει σαφώς από τη διάταξη περί παραπομπής. Η ένδειξη αυτή, βάσει της οποίας θα μπορούσε να καθοριστεί το τελωνειακό και φορολογικό καθεστώς στο οποίο θα έπρεπε να υπαχθούν τα εμπορεύματα, θα είναι εντούτοις αναγκαία προκειμένου να δοθεί μια χρήσιμη απάντηση στο πρώτο ερώτημα.

17 Δεύτερον, ο Pretore ερωτά το Δικαστήριο αν αντιβαίνει προς τη Συνθήκη μια νομοθεσία που επιβάλλει ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεως του ιταλικού συστήματος πωλήσεως των βιομηχανοποιημένων καπνών. Ωστόσο, όπως το επισήμανε το Δικαστήριο στη σκέψη 4 ανωτέρω, η κατηγορία για παράνομη μεταπώληση καπνών δεν έχει απαγγελθεί κατά του M. Saddik εν προκειμένω, έστω και αν το εθνικό δικαστήριο αναφέρει ότι θα μπορούσε να απαγγελθεί στο μέλλον. Επί του τελευταίου αυτού σημείου, πρέπει να υπομνηστεί ότι το πνεύμα συνεργασίας το οποίο πρέπει να πρυτανεύει στη λειτουργία της προδικαστικής παραπομπής συνεπάγεται ότι το εθνικό δικαστήριο σέβεται την αποστολή που έχει ανατεθεί στο Δικαστήριο, η οποία συνίσταται στη συνεισφορά για την απονομή της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών και όχι στη διατύπωση συμβουλευτικών γνωμών σχετικά με γενικά ή υποθετικά ερωτήματα (βλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 1992, C-343/90, Lourenço Dias, Συλλογή 1992, σ. I-4673, σκέψη 17, και προπαρατεθείσα διάταξη La Pyramide, σκέψη 11).

18 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι ενδείξεις της διατάξεως περί παραπομπής, λόγω του ότι αναφέρονται κατά τρόπο υπερβολικά ασαφή στις νομικές και πραγματικές καταστάσεις για τις οποίες κάνει λόγο το εθνικό δικαστήριο ή λόγω του ότι είναι καθαρά υποθετικές, δεν επιτρέπουν στο Δικαστήριο να παράσχει μια χρήσιμη ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου.

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 92 του Κανονισμού Διαδικασίας, ότι τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο είναι προδήλως απαράδεκτα.

Επί των δικαστικών εξόδων

20 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ιταλική Κυβέρνηση, η Ιρλανδική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

διατάσσει:

Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως που υποβλήθηκε από την Pretura circondariale di Roma, με διάταξη της 24ης Νοεμβρίου 1993, είναι απαράδεκτη.

Λουξεμβούργο, 23 Μαρτίου 1995.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias